

Şubemizin Zeytinburnu'nda Çöken Huzur Apartmanı İle İlgili Basın Açıklaması - 23.02.2007

YAPI STOĞUMUZ ALARM VERİYOR

Ülkemiz topraklarının % 95'inin önemli deprem riski altında bulunduğu bilinmektedir.

Buna karşın, yaşamış olduğumuz depremlerde, sürekli olarak deprem büyüklüğü ile orantılı olmayan can ve mal kayıpları ortaya çıkmaktadır. Artık deprem olmadan da yapılarımız yerle bir oluyor, ciddi can ve mal kayıpları ortaya çıkıyor.

Bir süre önce, Konya Zümrüt Apartmanı çöktü, 92 insanımızı yaşamını yitirdi. Daha sonra, Bursa ilimizde binalar çökmeden önce boşaltıldığı için can kaybı yaşanmadı. Kısa bir süre önce de Diyarbakır ilimizde boşaltılmasına rağmen çöken binada bulunan 6 yurttaşımız yaşamını yitirdi. Şimdi de, Zeytinburnu'nda bir binanın çökmesi ve kesin olmayan açıklamalara göre iki yurttaşımızın yaşamını yitirdiği acı bir tabloyla karşı karşıya bulunuyoruz.

Ülkemizde, kentlere göçün hızlanması ile yapı üretimimiz, sorun olmaya ve çağın gerisinde kalmaya başlamıştır. Sorunun tek başına "teknik" bir sorun olmadığı, yapı üretimi konusunun aynı zamanda, **siyasal-sosyal-ekonomik-kültürel** bir konu bağlamında değerlendirilmesi gereken, önemli ölçüde **teknik boyutları** da olan bir "sistem" sorunu olduğu açıktır.

Ülkemizin her köşesinde farklı zamanlarda kendi kendine çöken yapılar, bu görüşümüzü doğrulamaktadır.

Benzer olayları (göçmeleri) ve deprem zararlarını azaltmak için **toplumsal, siyasal, eğitsel, teknik ve yasal** düzenlemelere ihtiyaç vardır.

Bilinmesi gerekir ki, öncelikli olarak İstanbul'da boş bulunan her yere yapı yapmak; İstanbul'un su havzalarını, orman alanlarını, birinci sınıf tarım alanlarını yapılaşmaya açarak bir paylaşım kültürü oluşturmak, çıkar ve doğru yol değildir.

Öncelikli olarak yapı alanlarının çevresinde ve içerisinde bulunan boş alanların korunması, **risk oluşturan okul, hastahane, köprü, endüstri tesisleri, üniversite binaları, insanların toplu olarak çalıştıkları işyerlerinden başlanarak**, İstanbul'daki yapılarımızın deprem güvenliğini olmalarının sağlanması, büyük önem taşımaktadır. 17 Ağustos Depremi'nde önemli ölçüde hasar gören yapıların bir kısmının hasarları, gerek sıvanarak, gerekse boyanarak kapatılmış olduğu bölge insanları tarafından zaman zaman ifade edilmektedir. Bu binalar ya satıldı ya da kiraya verildi. Açık ki bu tür yapılar, deprem tehlikesi karşısında ciddi bir risk oluşturmaktadır.

Yan kuruluşlarıyla birlikte yıllık bütçesi 10 milyar doların üstünde olan İstanbul Belediyesi'nin, depreme hazırlanması bağlamında bugüne kadar elle tutulur bir çalışmayı yapmamış olmak, kabul edilemez bir durumdur.

Ayrıca afet yönetimi ve afete hazırlanmak; afete yol açabilecek tehlike ve risklerin iyi bilinmesini; olayları olmadan önce önleyecek veya afetin zararlarını en aza indirecek bilimsel yöntemlere ihtiyaç vardır. Deprem anındaki ve deprem sonrasında ortaya çıkan zararların azaltılması için, deprem öncesi yapılması gereken çalışmalar son derece önemlidir. **Bu kapsamda varolan yapıların deprem güvenliklerinin belirlenerek, deprem güvenliği olmayan yapıların güçlendirilmesi, güçlendirilmesi ekonomik olarak pahalı ise bu yapıların yıkılarak yeniden yapılması gerekmektedir. Ayrıca yeni yapılacak olan yapıların mühendislik kurallarına, deprem yönetmeliğine, varolan şartnamelere uygun olarak projelerinin yapılması, yapı güvenliği açısından son derece önemlidir.**

Ayrıca, deprem yönetmeliklerine uygun olarak yapılan ve denetlenen projelerin, yerine doğru olarak uygulanması, kullanılacak malzemelerin standartlara uygun olması, depreme dayanıklı yapı üretiminin olmazsa olmaz koşullarındandır.

Sonuç olarak;

- Yapı denetimi yasası değiştirilmeli, haksız rekabeti önleyecek bir yasa çıkarılmalıdır.
- Gerek projelerin denetimi, gerekse yapıların denetimi; mesleki derinliği ve ahlaki yeterliliği olan, mesleki davranış kurallarına uyarak çalışan yetkin mühendisler tarafından yapılmalıdır.
- Meslek adamlarının mesleki faaliyette bulunmaları, sadece diploma alma şartına bağlı olmamalıdır.
- İşçisinden-ustasına, ustasından-müteahhitine kadar inşaat yapım sürecinde çalışan herkesin, iş yapabilir olduğunu gösteren (belgeye) bir sertifikaya sahip olma koşulu getirilmelidir.
- Kat mülkiyet yasası değiştirilmelidir.
- İmar Yasası değiştirilmelidir.
- Mühendislik mimarlık hakkındaki yasa değiştirilmelidir.
- Yetkin Mühendislik yasası çıkarılmalıdır.
- Kentsel dönüşüm yasası bir rant aracı olarak değil, mevcut eski yapıların yenilenmesini sağlayacak şekilde düzenlenmeli ve çıkarılmalıdır.
- Binaların deprem güvenliklerini belirleme çalışmaları, mesleki bilgisi, mesleki yeterliliği olan inşaat mühendisleri tarafından yapılmalıdır.

Önlem almak için başka binaların çökmesini beklemek yerine, başta bina güvenliği olmak üzere yaşanabilir bir çevrenin yaratılmasına ihtiyaç vardır.

Başta anakent belediyesi olmak üzere, İstanbul'da boş bulunan her alana, Ankara'dan planlar yapmak çıkar bir yol değildir.

Bu anlayıştan kesinlikle vazgeçilmesini, **İstanbul ve deprem üzerinden kazanılacak rant amaçlı dönüşümler yerine**, daha çok havaya daha çok suya daha çok boş alana (afet zamanları toplanmak üzere) daha güvenli yapılara ihtiyaç var.

İlgililerin ve kamuoyunun bilgisine saygıyla sunulur.

Cemal GÖKÇE

İMO İstanbul Şube Başkanı